

V-MED-TEAM HELPT HAÏTI OVERLEVEN 'DE NOOD WAS

Het V-med-team bestaat uit leden van het UZA en andere ziekenhuizen, aangevuld met (in dit geval) brandweermensen voor de logistieke ondersteuning. Het team is gericht op snelle interventies bij rampen waar eerste medische hulpverlening van groot belang is.

Voor verpleegkundige Sophie Janssens was het de eerste keer dat ze in het buitenland op missie ging. 'Je leert er enorm veel van, maar het was ook zwaar', zegt ze. 'Verwondingen die je in het ziekenhuis amper twee keer per jaar tegenkomt, zag je in Haïti

dagelijks. Zelfs mensen die al vaak met dokter Beaucourt zijn meegetrokken, waren onder de indruk van de omvang van de ramp.'

Verpleegkundige Davy Crols kan dat bevestigen. 'Qua aantal slachtoffers was de tsunami van 2004 enigszins vergelijkbaar, maar toen waren de gevolgen verspreid over een enorm gebied. Hier is een stad van 5 miljoen mensen zo goed als van de kaart geveegd. Daardoor werden we in één klap geconfronteerd met de volledige omvang van de ramp. De ontredde- ring was compleet.'

Improvisatie

V-med was een van de eerste teams die in Port-au-Prince aanwezig waren. 'Normaal is het onze bedoeling om niet in de hoofdstad zelf te werken, maar in de omliggende gebieden', zegt dokter Beaucourt. 'Vaak zijn er immers genoeg teams in de hoofdstad en zijn er wat verderop nauwelijks hulpverleners te zien. Maar nu was de nood zo groot dat we onmiddellijk een veldhospitaal hebben opgezet in de wijk Delmas 19.'

Het team had maar een heel beperkte voorraad medische hulpgoederen kunnen meenemen op het transportvliegtuig. Die voorraad slonk in een ijlt tempo. Daarom nam dokter Beaucourt contact op met een aantal plaatselijke ziekenhuizen, ook al om operatiefaciliteiten te vinden. 'Dat is een van onze sterke punten', zegt Sophie: 'samenwerking met de lokale bevolking en zin voor improvisatie. Andere teams wachten op een opdracht, wij gaan zelf op zoek, en daardoor winnen we enorm veel tijd. Dokter Beaucourt is daar ook geknipt voor. Hij heeft het lef en het doorzettingsvermogen om dingen gedaan te krijgen, en hij kent overal wel iemand die ons kan verder helpen.'

Orde in de chaos

Uiteindelijk kwam het team terecht bij het halvingestorte ziekenhuis Saint-François de Sales. Enkele slaapzalen en zelfs een operatiezaal waren nog intact, maar er was geen elektriciteit en geen water. De enige overblijvende arts was al 48 uur aan een stuk in het getouw en de meeste medicijnen

DE CIJFERS

- 12 dagen actief op het rampterrein.
- 13 teamleden (5 artsen, 5 urgentieverpleegkundigen, 3 brandweermannen).
- 845 patiënten geholpen.
- 59 ingrepen onder volledige narcose.
- 1815 wonden verzorgd.

De verwoestende aardbeving van 12 januari in Haïti staat in ieders geheugen gegrift. Nog geen dag later was het V-Med-team van dokter Beaucourt en zijn UZA-medewerkers ter plaatse om de eerste medische hulp te bieden.

GROOT'

lagen in een ingestorte kelder. Door die vrij te maken, kon V-Med het ziekenhuis langzaam maar zeker weer opstarten. Eerst werkten de dokters nog in tenten op de binnenplaats, daarna werden de slaapzalen en onder meer ook de radiologieruimte weer bruikbaar gemaakt.

'Voor mij persoonlijk geeft dat de meeste voldoening', zegt Luc Beaucourt. 'Op enkele dagen tijd vanuit de grootste chaos een structuur opbouwen die draait. Na enkele dagen was het ziekenhuis bij wijze van spreken een oase van rust in een ontredder stad.'

Al was die rust natuurlijk heel betrekkelijk, zegt Davy Crols. 'Een paar dagen na de aardbeving kwam er nog een naschok. Net toen de mensen weer wat moed kregen. In feite zouden die mensen ook psychologische begeleiding moeten krijgen bij wat ze hebben meegemaakt.' Anderzijds is het wel opvallend hoe goed de Haïtianen elkaar ondersteunen. Mensen die toevallig naast elkaar in een hospitaalbed zijn beland, gaan elkaar helpen als waren ze familie. Dat zie ik bij ons nog niet zo gauw gebeuren...'

Bart Paepen is verpleegkundige op de dienst intensieve zorg. Elke nieuwe werkdag brengt hij de zorg voor patiënten in de praktijk. Een kijk van binnenuit op het reilen en zeilen in het UZA.

WITTE WELDOENERS

'Wat een rotjob heb jij', zei ze. En ik gaf haar gelijk. Natuurlijk had ze geen gelijk, maar ik knikte. Dit was geen moment voor verzet. We stonden er allebei verslagen bij. Tussen ons lag haar stervende man. Na drie uren reanimeren hielden alleen monsterdosissen medicatie en een batterij machines zijn levenloze lijf nog aan de gang. We hadden alles gedaan wat in de macht van de geneeskunde ligt, alle intellect in huis aan zijn bed verzameld. We waren vastbesloten geweest hem niet te verliezen, maar moesten weerloos aanschouwen hoe alles soms niet genoeg is.

Het voelt alsof ik in een verhaal ben terechtgekomen waaraan ik niet wil meeschrijven. Dit hoofdstuk had langer moeten duren. De bladzijde is nog te wit, het punt nog niet gezet. En te weten dat ik deze pen bijna acht jaar geleden zelf in handen heb genomen. Bij volle verstand gekozen voor deze pseudo-rotte job. Paradoxaal genoeg misschien, zonder enig spijt. Ik hoor het u al afvragen: wat drijft die witte weldoeners, wat bezielt hen en waarom? Zijn ze geroepen door de Heilige Florence, doordrongen van ridderlijke dienstbaarheid of behept met onvervalst altruïsme? Wellicht van alles een beetje.

Ik vraag me trouwens af of echt altruïsme – inzet voor anderen zonder enig eigenbelang – wel bestaat? Goed doen voor anderen kan immers op allerlei manieren in je eigen voordeel werken. Al is het maar om een goeie indruk te maken, je reputatie op te krikken, je geweten te sussen of – ik pleit schuldig – er ook iets aan te verdienen. Zelfs zeggen dat je wel blij wordt bij de gedachte dat iemand beter wordt van jouw hulp, is au fond een egoïstisch motief. Wat het ook zij, voor de hulpbehoevende maakt het niks uit of altruïsme wel bestaat of niet. Hier is de intentie even ondergeschikt aan het effect. De afloop van het verhaal belangrijker dan de plot. En wij, witte weldoeners, mogen aldoor meeschrijven aan menig happy end. Hoezo een rotjob?

Bart Paepen, verpleegkundige intensieve zorg
bart.paepen@uza.be